

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Правові основи організації бізнесу
Legal foundations of business organization

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2021/2022
З якого курсу викладається	3
В якому семестрі (-ах) викладається	5, 7
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Жукова Анна Ігорівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат філософських наук
Кафедра	Права, психології та сучасних європейських мов
Посада	Доцент
Профіль	Google Scholar / ORCID
Контактна інформація	a.zhukova@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Правові основи організації бізнесу» передбачає вивчення правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері організації та здійснення підприємницької діяльності. Висвітлює теоретично-прикладні аспекти господарювання, тобто спрямована на отримання студентами необхідних знань з практичного застосування законодавства і підзаконних актів. Представлена дисципліна передбачає вивчення основних нормативних правових актів, що регулюють здійснення бізнес діяльності в Україні. Також передбачається вивчення окремих видів сфери бізнесу, питання його забезпечення, основи контрактного права, правові відносини господарюючих суб'єктів та державних органів. Таким чином зосереджено увагу на використанні студентами теоретичних основ дисципліни, огляд науково-публіцистичних матеріалів, аналіз законодавства та бізнес аналітики і господарської практики.

Мета дисципліни

Формування у студентів системи правових знань, невід'ємно пов'язаних з управлінською діяльністю; засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних із правовим регулюванням організації бізнесу, правовим статусом суб'єктів господарювання та органів державної влади.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- порядок, форми та наслідки контролю за господарською діяльністю;

- поняття господарського права як галузі права України та його місце в системі права України;
- види суб'єктів підприємницької діяльності;
- основні принципи ведення бізнесу;
- поняття і класифікацію договорів у сфері бізнесу;
- чинні норми Конституції України, Господарського кодексу та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері господарювання;
- порядок та сутність легалізації суб'єктів господарської діяльності;
- існуючі організаційно-правові форми підприємницької діяльності;

вміти:

- грамотно використовувати теоретичні знання з підприємницької діяльності;
- застосовувати чинне законодавство в професійній діяльності, в питаннях економічної оцінки господарської діяльності;
- прораховувати економічну доцільність укладення, зміни і припинення господарських договорів;
- аналізувати проекти бізнес-договорів;
- вирішувати проблемні завдання;
- складати необхідні документи для ведення бізнесу;
- виконувати роботу, пов'язану з правовими аспектами діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Передумови вивчення дисципліни

Знання отримані під час вивчення дисциплін правознавство, економічна теорія.

Програма дисципліни

Тема 1. Суб'єкти підприємницької діяльності

Поняття суб'єкта підприємництва, його ознаки та види. Суб'єкти господарської діяльності, їх ознаки та види. Поняття та особливості створення юридичної особи та фізичної особи – підприємця. Підприємства: поняття та види відповідно до законодавства України. Права та обов'язки засновників і учасників підприємств. Установчі документи підприємства. Філії та представництва підприємств. Дочірні підприємства, їх правовий статус. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Особливості установчих документів господарських товариств. Функції статутного фонду. Особливості створення та функціонування господарських товариств різних видів. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, правовий статус за законодавством України.

Тема 2. Державне регулювання бізнесу в Україні

Поняття та основні напрями державного регулювання господарської діяльності в Україні. Мета державного регулювання економіки. Тенденції його посилення. Методи державного регулювання господарювання. Основні засади державного контролю у сфері господарської

діяльності. Законодавство, що регулює відносини у сфері захисту прав споживачів. Державний захист прав споживачів.

Тема 3. Порядок і особливості державної реєстрації та ліцензування бізнесу

Загальна характеристика законодавства, що регламентує порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Порядок і особливості державної реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості реєстрації юридичних осіб. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації. Підстави та порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб. Отримання дозволів на початок роботи. Ліцензування певних видів господарської діяльності за видами. Особливості та підстави припинення господарської діяльності.

Тема 4. Практичні аспекти створення та організації бізнесу

Пошук ідеї бізнесу та умови його створення. Форми власності підприємств. Управління фондами господарського товариства. Особливості організації бізнесу в залежності від сфер економіки. Ефективне і результативне керування бізнесом. Психологічні риси лідера, типи лідерства. Інтелектуальна власність суб'єкта господарювання: патенти і авторські права, комерційні таємниці і товарні знаки. Організація логістики та перевезень (правила Інкотермс). Приклади провідних компаній бізнес-лідерів. Зобов'язання бізнесу у сфері прав людини. Основні документи з питань бізнесу і прав людини. Громадські організації захисту прав бізнесу.

Тема 5. Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності

Поняття та функції договору у господарській діяльності. Класифікація договорів у сфері господарювання. Порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними і неукладеними. Виконання договірних зобов'язань. Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у сфері господарювання. Припинення договірних зобов'язань.

Тема 6. Роль управління персоналом в системі бізнесу

Теорії управління персоналом. Методи управління персоналом. Трудове законодавство і його застосування для організації праці. Поняття та умови трудового договору. Грейдинг як система оплати праці та мотивації персоналу. Види організаційних структур управління: загальні збори, виконавчий орган - правління, наглядова рада відповідно до Закону України «Про господарські товариства». Роль консалтингу в сучасному бізнесі.

Особливості та політики дисципліни

Особливість організації освітнього процесу з дисципліни «Правові основи організації бізнесу» полягає у поєднанні традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій. Курс має на меті розв'язання насамперед двох основних задач. По-перше, за допомогою курсу студент повинен засвоїти організацію підприємницької діяльності. По-друге, вивчення курсу не можна обмежувати засвоєнням лише теоретичних положень права, необхідно набути навички практичного використання норм регулювання підприємницької діяльності стосовно до конкретних ситуацій. Цьому сприятиме ознайомлення із практикою правозастосування судових та інших органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Від студентів очікується регулярне відвідування лекційних і практичних занять згідно з розкладом. Пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані шляхом виконання завдань на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки ХТЕІ КНТЕУ. Вивчення дисципліни може бути як повністю аудиторним, повністю дистанційним, так і комбінованим.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-боловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) Підготовка до семінарських занять, вивчення лекційного матеріалу, вивчення основних термінів та понять курсу, робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури; 2) підготовка тем доповідей, презентації, проведення власного правового дослідження нормативних актів; 3) виконання двох письмових контрольних робіт.

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (визначення термінів, відповідь на питання); завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання, аналіз нормативно-правових актів).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Винокурова Л. Ф., Щербина В. С. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Л. Ф. Винокурова, В. С. Щербина. – Київ : Юрінком Інтер, 2019. – 810 с.
2. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина : підручник / Г. В. Смолина, О. А. Туркот, Л. В. Хомко. – Львів : ЛьвДУВС, 2017. – 484 с.
3. Скорук О. В. Стан та проблеми розвитку підприємництва в Україні / О. В. Скорук // Східна Європа : економіка, бізнес та управління. – 2016. – Випуск 2 (02). – С. 107–110.
4. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>. – Станом на 01.01.2021. – Назва з екрана.